

Sygn. akt II UK 82/14

POSTANOWIENIE

Dnia 14 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z wniosku W. O.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W.
o rentę z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 października 2014 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 9 lipca 2013 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 9 lipca 2013 r. oddalił apelację ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 14 lutego 2013 r. oddalającego odwołanie W.O. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia 23 lutego 2012 r., odmawiającej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Ubezpieczony wywiódł skargę kasacyjną od tego wyroku, opierając ją na podstawie naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 328 § 2 w związku z art. 382 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 382 i art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 278 § 1 w związku z art. 382 k.p.c., a także na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art. 57 ust. 1 i art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania, ewentualnie o zmianę tego wyroku w całości przez zmianę całości wyroku Sądu Okręgowego i uwzględnienie odwołania wnioskodawcy – każdorazowo z orzeczeniem na rzecz wnioskodawcy kosztów procesu.

W skardze kasacyjnej zawarty jest wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania z uwagi na to, że jest ona oczywiście uzasadniona, w sprawie występują istotne zagadnienia prawne i zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jednym z koniecznych elementów skargi kasacyjnej jest, jak wynika z art. 398⁴ § 2 k.p.c., wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymóg ten wiąże się, jak wielokrotnie wyjaśniano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, z przesłankami rozważanymi przez ten Sąd podczas tzw. „przedsądu”, a więc na posiedzeniu, którego przedmiotem jest przyjęcie lub odmowa przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Przesłanki te określone są w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i tylko one podlegają badaniu w tej fazie postępowania, a przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje wtedy, gdy zachodzi choćby jedna z nich. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania winno zatem koncentrować się na wykazaniu istnienia takiej przesłanki, przy czym treść tego uzasadnienia nie może być dowolna, bo konieczne jest oparcie jej na argumentacji jurydycznej.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony, między innymi, w ten sposób, że skarga jest oczywiście uzasadniona, nie można jednak uznać, że skarżący zdołał wykazać istnienie tej przesłanki.

Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16

września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274), co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu.

Nie spełniają tego wymagania stwierdzenia, że oczywista zasadność skargi kasacyjnej wynika „zarówno z braków uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...), jak i przeprowadzonego przez Sąd II instancji postępowania dowodowego, na tyle istotnych, że uniemożliwiają wręcz przesłedzenie toku myślowego Sądu Apelacyjnego, który przyjął dowolnie niemożność zakwalifikowania wnioskodawcy jako osoby, której przysługuje prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy”, czy że „nie wynika bowiem z treści, jakie kryteria uznał Sąd Apelacyjny za decydujące o tym, że można odmówić wnioskodawcy wyżej wymienionego uprawnienia, co stanowi uchybienie na tyle istotne, że w przekonaniu pełnomocnika wnioskodawcy świadczy o oczywistości skargi kasacyjnej”. Tego rodzaju oceny sformułowane dla poparcia kasacyjnych zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego nie mogą świadczyć o tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona, skoro przepis art. 233 § 1 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. nie może być w ogóle przedmiotem zarzutów wypełniających drugą podstawę kasacyjną (art. 398³ § 3 k.p.c.), a przekonanie o oczywistej zasadności skargi odnośnie do zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. nie jest możliwe bez wykazania, iż wady uzasadnienia wyroku są tego rodzaju, że uniemożliwiają kontrolę kasacyjną orzeczenia, bowiem tylko wtedy taki zarzut mógłby spowodować uwzględnienie skargi. W motywach wniosku brak jest zaś argumentów świadczących o tym, że doszło w sposób oczywisty do tak postrzeganego naruszenia art. 328 § 2 k.p.c.

Niezależnie od tego podnieść należy, że o istnieniu uzasadnionej drugiej podstawy kasacyjnej przesądza nie każde naruszenie przepisów postępowania, ale jedynie takie uchybienie tym przepisom, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). Skarżący nie wskazał w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nawet tego, jakie przepisy postępowania cywilnego zostały naruszone, a tym bardziej, jaki wpływ na rozstrzygnięcie sprawy miało ewentualne ich naruszenie, ponieważ oczywiście w tym zakresie niewystarczające są stwierdzenia wyżej przytoczone.

Skarżący powołał się również na przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., ale brak jest podstaw do przyjęcia, że w sprawie występują zagadnienia

prawne uzasadniające potrzebę rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Powołanie się na tego rodzaju przesłankę „przedsądu” wymaga bowiem sformułowania takiego zagadnienia oraz przedstawienia argumentów prawnych, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Jeżeli zaś chodzi o samo sformułowanie zagadnienia prawnego, podnieść należy dodatkowo, że zgodnie ze stanowiskiem wyrażanym w judykaturze, skarżący ma w tym zakresie obowiązek wywiedzenia i uzasadnienia występującego w sprawie problemu prawnego w sposób zbliżony do tego, jaki przyjęty jest przy przedstawieniu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepublikowane). Sformułowane zagadnienie winno zatem odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147).

W tym kontekście nie stanowi zagadnienia prawnego pytanie o to, „czy w ramach prowadzonego przez Sąd II Instancji postępowania dowodowego – na podstawie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 382 i art. 391 § 1 k.p.c. Sąd ten jest zobowiązany czy tylko uprawniony do uzupełnienia postępowania dowodowego o fakty przytoczone przez stronę w ramach postępowania apelacyjnego, a mające istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy co do istoty, a nadto ustaleń faktycznych mogących spowodować zmianę treści uzasadnienia wyroku Sądu I instancji bez przeprowadzenia postępowania dowodowego uzasadniającego odmienne, samodzielne ustalenia sądu drugiej instancji”, jak również pytanie o to, „czy w świetle art. 278 § 1 w zw. z art. 382 k.p.c., to jest powstania okoliczności uzasadniających uzupełnienie przez Sąd II instancji postępowania dowodowego o dowód z opinii biegłego na okoliczności przedstawione przez stronę dopiero w postępowaniu przez sądem II instancji sąd ten uprawniony jest do

nieprzeprowadzenia tego dowodu i oparcia się na treści opinii biegłych powołanych w toku postępowania I instancyjnego, pomimo że zakres tych opinii zasadniczo nie obejmował faktu podniesionego przez wnioskodawcę w toku postępowania przed sądem II instancji”, bowiem nie formułuje żadnego problemu prawnego, a jest jedynie wyrazem oczekiwań skarżącego odnośnie do akceptacji prezentowanego przez niego stanowiska. Podobnie należy ocenić sformułowanie odnoszące się „do oceny statusu wnioskodawcy jako osoby, której przysługuje prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy pomimo oczywiście wadliwego rozstrzygnięcia przez organ rentowy oraz Sądy obu instancji (...) oraz wadliwego nieprzypisania mu statusu osoby, o której mowa w art. 12 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych” oraz pytanie o to, „czy Sąd II instancji dopuścił się naruszenia przepisu prawa materialnego, tj. art. 57 w zw. z art. 12 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez aprioryczne przyjęcie, że choroba nieobjęta przedmiotem postępowania dowodowego w sprawie nie wpływa na niezdolność do pracy samego wnioskodawcy”. Kwestie ujęte w ramy zagadnień prawnych są zatem faktycznie powtórzeniem zarzutów podniesionych w podstawach skargi. Zgodnie zaś z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, poszczególne wymagania dotyczące skargi kasacyjnej z art. 398⁴ § 1 i 2 k.p.c. mają samodzielny byt, stąd niedopuszczalne jest traktowanie ich zamiennie. Stanowi o tym jednoznacznie treść ustawy, wskazująca na odmienny przedmiot regulacji. Jeśli wziąć przy tym pod uwagę, że skarga kasacyjna jest szczególnym środkiem odwoławczym, realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, to nie może budzić wątpliwości, iż uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, że takie okoliczności w sprawie zachodzą. Tego warunku nie spełnia ujęcie w ramy zagadnień prawnych kasacyjnych zarzutów odnoszących się do naruszenia przytoczonych tam przepisów.

Nie można uznać też, że w powyżej przytoczony sposób skarżący wykazał potrzebę wykładni przytoczonych przepisów prawa. Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawa wymaga bowiem od

skarżącego określenia, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności występujących w orzecznictwie sądów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN z 2002 nr 7, s. 10). Skarżący nie powołał się tymczasem na żadne orzeczenia, które mogłyby świadczyć o rozbieżnościach w interpretacji przytoczonych przez niego przepisów, ani nie wyjaśnił, na czym polegają poważne wątpliwości związane z ich wykładnią. Kwestie zaprezentowane jako wymagające wykładni przepisów są, podobnie jak rzekome zagadnienia prawne, faktycznie powtórzeniem zarzutów podniesionych w podstawach skargi, czego w sposób oczywisty nie można uznać za wykazanie potrzeby rozpoznania skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie.

Z tych względów Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji (art. 398⁹ k.p.c.).